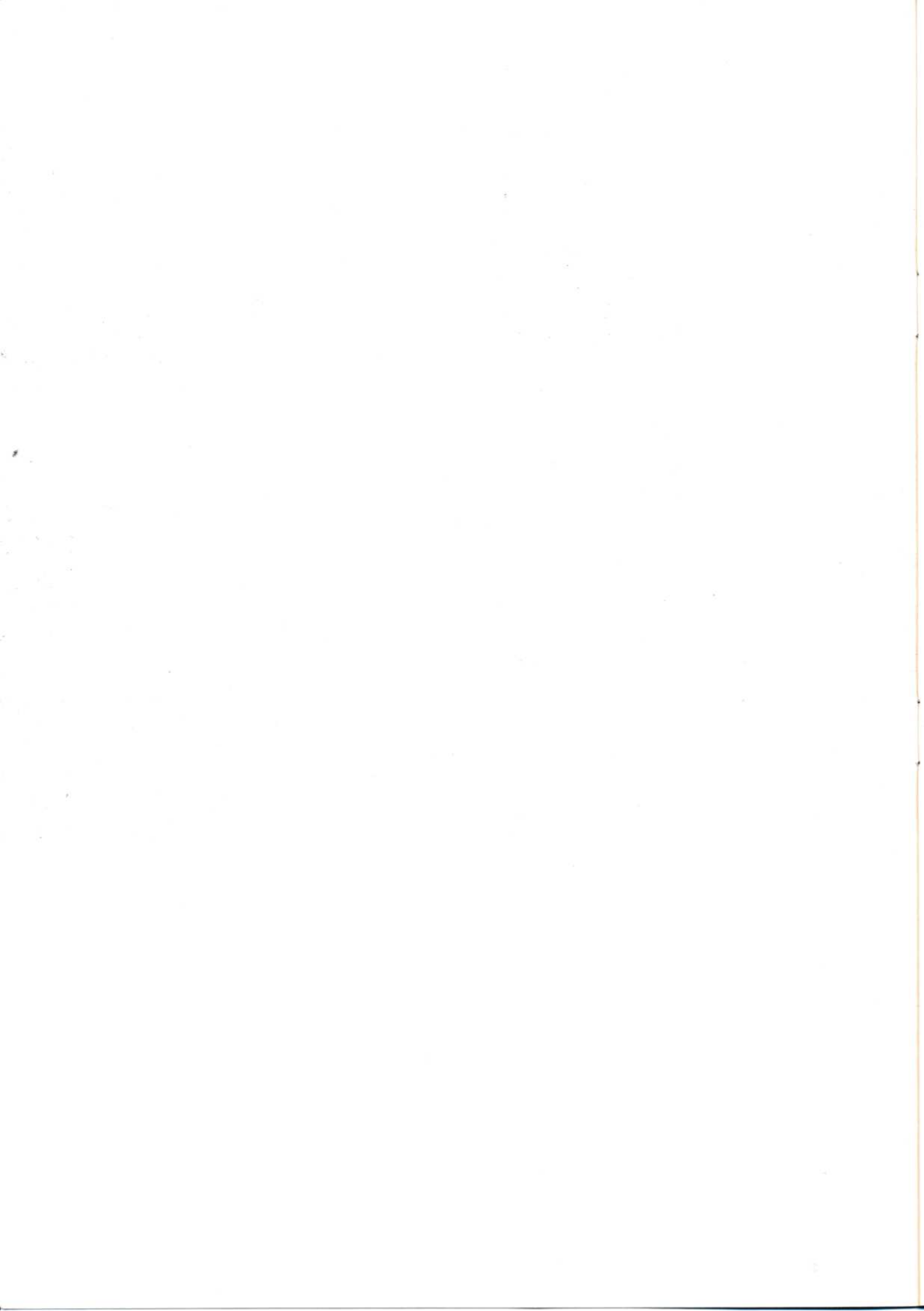

POHJOIS-KARJALAN
EURA-KUNTA

KARJALAN JÄÄKÄRI

Suon kuokkijalle

KARJALAN JÄÄKÄRI 7

Karjalan Jääkäripataljoonan, Jääkäripataljoonan Killan ja Karjalan Jääkäripataljoonan Reservioliupseerikoulun oppilaskunnan lehti

Irtonumero hinta 3 mk.

Vastaava toimittaja:
V. Keskitalo

Talous/Ilmoitukset:

T. Tenho
os. Lehmo, puh. 83 105

Postisiirtotili Ku 75010

Karjalan Jääkäripataljoonan
Kilta, Lehmo

Painettu: Pohjois-Karjalan
Kirjapaino Oy
Joensuu — 1969

Äskettäin oli erään sanomalehden yleisön-osaston kirjoituksesta luettavissa lause: »Mikään yhteiskuntajärjestelmä tai isänmaa ei ole yhdenkään ihmishengen arvoinen.»

Sitä ennen kirjoitettiin Ylioppilaslehdessä: »Parempi olisi ollut, että me kaikki kuokkisimme suota Siperiasa kuin että menetimme talvisodan kaatuneet.»

Kysymys on tietenkin varsin suppean — joskohta äänekkään — piirin mielipiteistä, joihin ei liiemmästi kannata puuttua. Sitäpaitsi nuo lausahdukset lienevätkin tarkoitettu vain pelkäsi huulenhietoksi, jotta asianomainen saisi omassa jengissään määrätynlaista sädekehää »radiikaalina», joka uskaltaa esiintyä poikkeavasti.

Ihminen tietenkin muuttuu ja sen myötä hänen ajattelunsa. Paljon on karissut vuosien mittaan ns. hurraa-isänmaallisuudesta, yltyöpäisestä kansallisuusajattelusta, mutta toisaalta lienee isänmaallisuutemme parhaimmillaan vain entisestään syventynyt, samalla kun kiintymyksemme — tai rakkautemme, mitäpä sitä

tunnetta peittelemään — tähän maahan on saanut uusia muotoja. Vaikka kansat lähenevät toisiaan, emme ainakaan toistaiseksi kuulu maapallon neuvostoliittoon tai maapallon yhdysvaltoihin, vaan jokaisella kansakunnalla on omaleimainen, ainakin suurelle osalle juuri se sopivin yhteiskuntajärjestelmänsä ja elämänmuotonsa.

Puutteita toki on, muttei yhdessäkään vapaassa maassa ainakaan niin suuria, ettei niitä hyvällä tahdolla ja ihmisyydellä voitaisi korjata. Sellainen yhteiskuntajärjestelmä, sellainen isänmaa, jossa jokainen kansalainen voi tuntea itsensä turvatuksi ja vapaaksi, on toki enemmänkin kuin yhden ihmishengen arvoinen. Miksi muuten ihmiskunnan, kansakuntien, vapauden marttyyrit ovat valinneet mieluummin valloittajan luodin kuin orjan elämän.

Siperiaan suota kuokkiimaan haluava löytää toki kynöstä lähempääkin, mikäli ruista ranteesta löytyy. Siitä, ettei häntä elämässään ole siihen pakoitettu, kiitäköön hän talvisodan kaatuneita.

V. Keskitalo

Neljännesvuosisata Suomen syksystä 1944

Syksy kaksikymmentäviisi vuotta sitten oli maallemme merkityksellinen. Tuolloin, vuonna 1944, tuli taukosi Neuvostoliiton vastaisilla rintamilla, mutta rauhantilaa ei vielä saavutettu; aseet oli käännettävä entistä aseveljeä vastaan, ja Pohjois-Suomi puhdistettava pitkällisin taisteluin saksalaisista joukoista. Sotatoimet Suomen ja Neuvostoliiton välillä lopetettiin 4. 9. ja aloitettiin saksalaisia vastaan 1. 9. Eduskunta hyväksyi Neuvostoliiton välirauhanehdot 19. 9. ja samana päivänä allekirjoitettiin välirauhansopimus Moskovassa. Suojeluskuntajärjestö lakkautettiin 6. 11. ja Suomen puolustusvoimat saatettiin rauhan kannalle 5. 12., itsenäisyyspäivän aattona.

Yli kolme vuotta kestäneen Jatkosodan viimeinen taistelu venäläisiä joukkoja vastaan käytiin Ilomantsin itäpuolella heinä—elokuun vaihteessa 1944, jolloin Ryhmä R—kenraali Raappanan johtamana — suoritti suomalaisittain klassisen motitusoperaation ja kuittasi osittain venäläisille Kannaksella jäätyä velkaa. Koko Neuvostoliiton vastainen rintama oli vakautunut — mainittua Ilomantsin suuntaa lukuunottamatta — jo heinäkuun puoliväliin mennessä. Painopiste siirtyikin nyt sotilailta poliitikoille.

Jatkosodan viimeinen taistelu on päättynyt Ilomantsissa 1944

JÄÄKÄRI, MUISTA

KUVA-JÄÄKÄRI

Suomalais-neuvostoliitolaisten veljeilyä heti sotatoimien päätyttyä 4. 9. 1944.

Aikaisemmat rauhantunnustelut eivät olleet johtaneet tulokseen venäläisten kovien rauhannehtojen ja vihdoin sotilaallisen hyökkäyksen vuoksi kuten W. H. Halsti toteaa. Kovimman hädän hetkellä oli myös tasavallan presidentti joutunut sitomaan itsensä sodan jatkamiseen kirjoittamalla alle ns. Ribbentropin sopimuksen. Oli vaihdettava presidenttiä, jos mielittiin päästä rauhaan johtavalle tielle. Sota oli menetetty, Saksan sortuminen vain ajan kysymys.

Tasavallan presidentti Risto Ryti luopui paikaltaan elokuun 1. päivänä ja 4. päivänä hyväksyttiin eduskunnassa laki Suomen Marsalkka Mannerheimin valitsemisesta presidentiksi. Ryti oli aikaisemmin asettanut eroamisensa

Latvalan
KONELIIKE
Kuopio

Oy VESIJOHTOLIIKE-HUBER Ab

Siihtalantie 22, Joensuu, puh. 24 235

JOENSUUN
AUTO-
KALUSTO

JOENSUU, TORIKATU 11, PUH. 24 111
VALTUUTETTU VW-PIIRIMYYJÄ
JOENSUUN TALOUSALUEELLA

ehdoksi, että hänen seuraajakseen astuisi Mannerheim, koska hän katsoi vain tällä olevan edellytyksiä irroittaa Suomi sodasta. Nämä molemmat miehet ottivat kantaakseen raskaan taakan: Ryti allekirjoitti Ribbentrop-sopimuksen henkilökohtaisista seurauksista välittämättä isänmaan todellisen hädän hetkellä, Mannerheim puolestaan pani vaakakuppiin kaiken arvovaltansa uskoen suomalaisten asettuvan hänen toimenpiteittensä taakse, kun sodasta irroittautuminen ja aseiden kääntäminen saksalaisia vastaan tuli ajankohtaiseksi.

Suomalaisten rauhantunusteluihin Neuvostoliitto vastasi olevansa halukas neuvotteluihin sillä edellytyksellä, että Suomen hallitus ennakolta sitoutuisi katkaisemaan suhteet Saksaan ja vaatimaan saksalaisten joukkojen poistumista Suomen alueelta syyskuun 15. päivään mennessä. Vaikka tämä ennakkoehto herättikin huolestumista — tiedettiin, etteivät saksalaiset suosiolla poistuisi — ja merkitsi käytännössä jäämistä kokonaan yksin Neuvostoliiton armoille, ei valinnan varaa juuri ollut.

Syyskuun 4. päivän vastaisena yönä saatiin suomalaiselta valtuuskunnalta Moskovasta tieto, että venäläiset suostuvat tulen lopettamiseen seuraavana aamuna klo 7. Kaikille suomalaisille joukoille annettiin määräys lopettaa tuli tuona ajankohtana. Mannerheim kertoo muistelmis-

Kotiuttamiselimen kautta alkoi veteraanien tie siviiliin...

saan, että »tuon kellonlyönnin jälkeen rupesi saapumaan narkästyneitä ilmoituksia, joista ilmeni, että venäläiset jatkoivat vihollisuuksia kuin mitään ei olisi tapahtunut. Päivän kuluessa he tekivät useita yrityksiä tunkeutua asemeimme, jopa tavanmukaisen tykistövalmistelun edeltämiä hyökkäyksiä.»

Itseasiassa venäläiset lopettivat tulituksen ja taistelutoimet vuorokautta myöhemmin kuin suomalaiset. Erään — eikä ehkä niinkään haetun — tulkinnan mukaan sen tarkoituksena oli osoittaa maailmalle, että suomalaiset olivat antautuneet laskiessaan aseensa ennen venäläisiä. Arvaa hyvin, minkälainen oli

Suosittellemme

jäätelö- ja

kahvi-

baarejamme

JOENS. YMP. OSUUSMEIJERI

tunnelma suomalaisten joukkojen keskuudessa ammusten sataessa aseisiin. Kuri kesti kuitenkin kaikkialla tämänkin koettelemuksen ajan.

Suomen rauhanneuvottelukunta meni linjojen yli Juustilassa syyskuun 6. päivänä. Matkan kohteena oli Kreml, Moskova. Samaan aikaan Neuvostoliitto kävi kuitenkin neuvotteluja välirauhasta Romanian kanssa, niin että suomalaiset pääsivät pöydän ääreen vasta 15. syyskuuta. Venäläiset sanelivat suomalaisille ehtonsa ja vaativat niiden hyväksymistä uhkavaatimuksen muodossa. Mitään ei ollut tehtävissä. Sopimus allekirjoitettiin 19. 9. ennen kuin eduskunnan hyväksymä valtuutus oli saapunut perille Moskovaan.

Jo ennen välirauhansopimuksen allekirjoittamista oli ryhdytty toimenpiteisiin siirtoväen evakuoimiseksi Neuvostoliitolle luovutettavalta alueelta. Tyhjennys sujui sen vuoksi verrattain joustavasti lukuunottamatta Porkkalan aluetta, missä aikaa oli vain kolme vuorokautta sopimuksen tultua allekirjoitetuksi. Kun oli odotettavissa, etteivät saksalaiset määrääikaan mennessä poistuisi Lapista, oli myös Pohjois-Suomea ryhdytty jo ennakkoon tyhjentämään siviiliväestöstä.

Myös joukot oli poistettu Moskovan rauhan rajan takaa. Minkäänlaista levottomuutta tai kurittomuutta ei ilmennyt, eikä ylipäällikkö — kuten hän muistelmissaan totea — sellaista pelännyt-

kään. Realistisesti hän sanoi 22. 9. 44 päiväkäskyssään sotilailleen: »Vaikeat ajat ovat vielä edessämme. Tilanne Lapissa on vielä selvittämättä...»

Liittoutuneiden asettama, lähinnä venäläisistä kokoonpantu valvontakomissio saapui maahamme pian välirauhansopimukseen allekirjoittamisen jälkeen valvomaan sen ehtojen toteuttamista ja täyttämistä. Vaikein ongelma oli siis saksalaisten joukkojen vangitseminen tai maasta karkoittaminen samanaikaisesti puolustusvoimain reserviläisten kotiuttamisen kanssa. Saksalaiset poistuivat vapaaehtoisesti määrääjassa Etelä-Suomesta. Tosin he hyökkäsivät 15. 9. Suursaa-

reen, mutta heidät lyötiin takaisin venäläisten ilmavoimien osallistuessa suomalaisten rinnalla taisteluun.

Vihollisuuksien alkaessa saksalaisia vastaan oli Pohjois-Suomessa suomalaisia joukkoja ainoastaan kourallinen. Joukkojemme painopiste oli vielä Kaakkois-Suomessa. Joukkojen siirtämisen ja yhtymien muodostamisen jälkeen käytiin ensimmäiset taistelut 28. 9. Suomussalmen—Olhavanjoen linjalla. Suurisuuntaisemmat sotatoimet alkoivat suomalaisten joukkojen mairinnousulla 1. 10. Tornioon. Rovaniemi vallattiin lokakuun puolivälissä, Muonio kuun lopulla ja marraskuun loppuun mennessä saavutettiin Enontekiö ja ra-

VARUSMIES!

Ajokorttiasioissa palvellemme teitä asiantuntemuksella. Autokoulumme sijaitsee varuskunnan tienhaarassa.

Käytä vapaa-aikasi hankkimalla ajokortti koulumme kautta.

Tervetuloa!

AUTOHALLI

KONTIOLAHTI

Suomalaisia asevelvollisia nousemassa laivoihin Oulun satamassa. Maihinnousu Kemiin ja Lapin sota ovat alkamassa.

ja Utsjoen suunnalla. Kuitenkin vasta huhtikuun 25. päivänä viimeiset saksalaiset oli ajettu Norjan puolelle ja Jatkosota päättyi.

Sodan jälkeen on Lapin sotaretki herättänyt jonkin verran keskustelua, onpa sitä määrättyillä tahoilla väheksytty ja mainittu sotatoimia suoritettuna vain »muodon vuoksi». W. H. Halsti toteaa, että tämä on karkea loukkaus niitä miehiä kohtaan, jotka tuolla sotaretkellä saivat antaa henkensä tai terveytensä maansa edestä. Tosiasiat osoittavat, että joukot päinvastoin toimivat ihmeteltävän hyvin. Reserviläiset oli kotiutettava sotatoimien aikana, joiden loppuunvieminen jäi nuorten — lähinnä vuonna 1925 syntyneiden — varusmiesten tehtäväksi.

Teoksessaan »Suomen sota 1939—45» W. H. Halsti kirjoittaa: »Totta on, että jokainen suomalainen toivoi saksalaisten vetäytyvän sellaista vauhtia, että sotatoimet olisivat käyneet helpoiksi. Sellainen toivomus ei toki ole mikään poikkeuksellinen ilmiö, vaan sääntö joukkojen kannalta asiaa katsoen. Mutta kun tämä toive ei toteutunut, taisteluun antautumista ei missään kartettu eikä etenemistä edes hidastettu, vaikka miinoitusten aiheuttamat tuhoiset tappiot, hävitykset ja nälkä olisivat antaneet siihen kaikin puolin pätevän aiheen.»

Puolustusvoimain rauhan kannalle siirtymisen valmistelut suoritettiin Lapin sotatoimien vielä jatkuessa. Hallituksen tarkoituksena oli pa-

lauttaa ne olosuhteet, jotka vallitsivat ennen Jatkosodan syyttymistä. Asevelvollisten palvelusaika oli tuolloin kaksi vuotta. Maa-, meri- ja ilmavoimien sekä rajavartiolaitoksen lisäksi puolustusvoimiin kuului myös suojeluskuntajärjestö. Valvontakomissio määräsi kuitenkin puolustusvoimain järjestelyn perustaksi ennen Talvisotaa vallinneen organisaation ja vaati suojeluskuntajärjestön lakkautettavaksi. Uusi järjestely tuli voimaan 4. 12. 1944, mikä oli määräpäivä puolustusvoimain rauhan kannalle palauttamisessa.

Välirauhansopimus syksyllä 1944 herätti suomalaisissa ymmärrettävistä syistä monenlaisia tunteita. Yleiset ehdot noudattivat suurin piirtein

Jatkuu sivulla 12

JOUKKO-OSASTOKILTOJEN VALTAKUNNALLINEN MAANPUOLUSTUSJUHLA JOENSUUSSA 24. 8. 1969

Joukko-osastokiltojen valtakunnallinen maanpuolustuspäivä järjestetään tänä vuonna Joensuussa 24. 8. 1969. Järjestäjinä toimivat pohjoiskarjalaiset killat, täällä toimien valtakunnallisten kiltojen osastot sekä täkäläiset varuskunnat. Maanpuolustuspäivän ohjelma on pyritty saamaan mahdollisimman monipuoliseksi eri puolilta maata saapuvia kiltaveljiä sekä suurta yleisöä silmäläpityä.

Päivän valmisteluja varten valittiin jo keväällä Joensuussa toimikunta, jonka jäsenistöön kuuluvat seuraavat järjestävien kiltojen, joukko-osastojen ja sotilaskodin edustajat:

Puheenjohtaja ja samalla KarJP:n Kilta ry:n edustaja majuri Reino Linna, varapuheenjohtaja ja P-K:n Tykistökiilta ry:n edustaja rehtori Niilo Ojala, sihteeri-rahastonhoitaja ylil. Seppo Tanskanen, toinen sihteeri ltn. Reino Laakkonen, jäsenet sotilaskotien edustaja rva Martta Koskinen, P-K:n Rajamieskilan edustaja maj. evp. Martti Kokko, Ratsumieskillan P-K:n osaston edustaja rakennusmestari Yrjö Kuosmanen, KarJP:n edustajat maj. Aarne Taskinen ja kapt Matti Taninen, PKarPsto:n edustajat maj. Erkki Rikkinen ja ylil

Jukka Tuominen, P-KR:n edustajat maj Stig-Erik Malmen ja kapt Aarne Hämäläinen.

Maanpuolustuspäivän ohjelma alkaa epävirallisesti jo lauantaina 23. 8., jolloin ensimmäisten kiltaveljien odotetaan saapuvan Joensuuhun. Iltapäivän ja illan ohjelman suunnittelevat jäsenistölleen paikallisten kiltojen ja osastojen hallitukset. Juhlatoimikunta suosittelee järjestettäväksi killoittain tutustumiskäyntejä maakunnassa ole-

viin nimikko-joukko-osastoihin, taistelupaikoille ja matkailunähtävyyksille sekä mahdollisesti yhteisiä veljesillanviettoja.

Sunnuntaipäivän ohjelma alkaa sepeleenlaskulla sankarimuistomerkillä jonne Pohjois-Karjalan Rajavartiosto asettaa kunniavartion klo 8.45—9.15 väliseksi ajaksi. Sepeleenlaskun suorittavat klo 9 järjestelytoimikunnan puheenjohtaja sekä paikallisten kiltojen ja osastojen puheenjohtajat.

ENSO-GUTZEIT OSAKEYHTIÖ

**Pankakosken ja
Uimaharjun tehtaat**

Sekä Joensuun lut. että ort. kirkossa on jumalanpalvelus klo 10.00—11.30. Kiltapäivän osanottajien toivotaan runsaslukuisesti jumalanpalveluksiin.

Puolustusvoimain kalusto- ja kiltatoiminnan esittelyt järjestetään Joensuun raviradalla klo 8.30—12.30 välisenä aikana. Kiltapäivän näyttelypäällikkönä toimii kapt M. Tanninen ja joukko-osastokiltojen näyttelyosaston edustajana rakennusmestari Y. Kuosmanen. Näyttelyllä kokonaisuudessaan pyritään antamaan mahdollisimman selkeä ja edustava kuva sekä puolustuslaitoksen että joukko-osastokiltojen tämän päivän välineistöstä ja toiminnasta.

Maanpuolustuspäivän päätilaisuus, maanpuolustusjuhla, alkaa Joensuun urheilukentällä klo 13.00. Katselmusta varten järjestyvät kiltaveljet urheilukentälle killoittain klo 12.40—12.55 välisenä aikana. Kiltojen ja joukko-osastojen liput lippuvartioineen marssivat paikoilleen klo 12.58.

Kiltaveljet ilmoittaa katselmuksen suorittajalle juhlatoimikunnan puheenjohtaja majuri Linna. Juhlan tervehdysanat lausuu Joukko-osastokiltojen Kiltaneuvoston puheenjohtaja kansleri Klaus Waris. Juhlassa vihitään mahdolliset uudet kiltaliput. Vihkimisen suorittavat teol. tri Olavi Tarvainen ja rovasti Erkki Piironen. Tämän jälkeen joukko-osastoliput poistuvat ja kiltaveljet siirtyvät katsomaan Kontiolahden Va-

ruskuntasoittokunnan esittäessä sotilasmusiikkia.

Maanpuolustusjuhlan seuraavana ohjelmanumerona on kansantanhuesitys, jonka jälkeen taiteilija Anna-Liisa Alanko, laulajatar Lea Kauppinen ja kanteletaiteilija Tyynne Niikko esittävät »Karjalaisen sarjan». Juhlapuheen pitää Pohjois-Karjalan läänin maaherra Esa Timonen. Pohjoismaisten veljesjärjestöjen edustajan tervehdyksen jälkeen seuraa puolustusvoimain omaa ohjelmaa.

Tällöin P-KR esittelee rajakoiria, KarJP:n jääkärijoukkue sulkeisjärjestystä sekä jääkäriryhmän, raskassinkoryhmän ja kevytkranaatinheitinryhmän tulitoimintaa. Laskuvarjojääkärikoulu esittää laskuvarjotarkkuushyppyjä ja Karjalan Lennosto MG-hävittäjän taitolentoa. Maanpuolustusjuhla päättyy yleisön

ja soittokunnan yhteiseen Maamme-lauluun.

Maanpuolustusjuhlan kuuluttajana toimii ltn. O. Kerkkonen. Kiltapäivän juhlakanslia on Joensuun kansalaiskoululla ja on se avoinna lauantaina 23. 8. klo 15—21 ja sunnuntaina 24. 8. klo 8—16. Kiltaveljille on myösjärjestetty kenttälounas kansalaiskoululla sunnuntaina klo 10—12.30 välisenä aikana. Lauantain iltapäivän ja illan tilaisuuksiin osallistuville ja sotilasmajoitusta haluaville kiltaveljille varataan tilaisuus yöpyä paikallisissa joukko-osastoissa. Joukko-osastoissa yöpyville kiltaveljille varataan mahdollisuus osallistua päivälliselle 23. 8. sekä kahviaamiaiselle 24. 8. Kahvin, virvokkeiden yms. myynnistä juhla-alueella Joensuussa huolehtii sotilaskoti.

**Autokorjaamo ja maalaamo
V. TORO**

Teollisuuskatu 7, puh. 23 430

JOENSUUN AUTO OY

LAKAN BETONI OY

VARUSMIEHENÄ KONTIORANNASSA 23 VUOTTA SITTEEN

— Tervetuloa korpivaruskuntaan, sanottiin kaksikymmentäkolme vuotta sitten Kontiorantaan saapuville varusmiehille. Korpivaruskunnan nimi olikin täysin oikeutettu; nykyiseen verrattuna olivat yhäköhina vain jyrkäsi kumpuilevat maisemat ja edessä avautuva Höytiäisen aava selkä. Kivirakennuksia ei ollut, kasarmeista puhumattakaan. Hajaryhmitykseen sijoitetut sodanaikaiset parakit saivat kelvata niin varusmiesten kuin kantahenkilökunnankin majoituspaikoiksi.

Eipä ollut Karjalan Jääkäripataljoonastakaan vielä tietoa. Tuolloin, talvella 1945—46, oli joukko-osaston nimellä Jalkaväkirykmentti 3, jonka osia oli sijoitettu myös Nurmeksen Porokylään. JR 3 huolehti niinkään lisälmen lähellä Peltosalmella sijaitsevan armeijan varikon vartiointitehtävistä.

Rykmentin esikunta oli Kontiorannassa. Esikuntaparakin kivijalka on näihin saakka ollut nähtävissä varuskunnan sisääntulotien vasempuolella korjaam on eaaanhrantimla

luona. 1. pataljoonan esikunta oli puolestaan lähellä nykyistä Kollaen Vasaman aukiota, suurin piirtein Villa Bomban kohdalla.

Rykmentin komentaja toimi eversti Lauri Könönen, jonka polvesta jäykkä jalka ei estänyt ripeääkään liikuntaa. Hän ratsasteli mielellään varuskunta-alueella, ja kun kerran ruokalaparakin edustalla järjestäytyttäessä oli pientä käihinää, tuli Könönen ratsullaan kuin Döbeln Juuttaalle ja sai purnarit pian ojennukseen.

Varusmieaines oli koulutustasoltaan sangen kirjavaa: osa tuona talvena palvelukseen astuvista oli saanut alokas- ja jopa ryhmänjohtajakoulutuksen sodan aikana, osa sen sijaan tuli täysin alokasasteella sisään. Sota-ajan palvelus katsottiin sitä suorittaneille nostomiespalvelukseksi, joskin korpraalin ja alikersantit natsat sai pitää. Ryhmänjohtajat sijoitettiinkin suoraan ryhmänjohtajatehtäviin.

Koulutus sujui jokseenkin hyvin alusta alkaen, vaikka esimerkiksi tämän kirjoittaja joutui krh-ryhmän johtajaksi

Krh-komppania harjoituksissa kesällä 1946 Kontiorannan varuskunnassa.

Turo

MIESTEN
MUODIN
MERKKI

●
TURO
TYYLIN
TEKEE

olemattomin edellytyksin. Sodan aikana olin nähnyt kyseisen aseeseen yhden ainoan kerran arviolta viidenkymmenen metrin päästä. Onneksi ryhmään sattui aikaisemmin heitintimiehen koulutuksen saaneita, jotka neuvoivat alokkaita ja ennen kaikkea tietenkin ryhmänjohtajaa. Ensimmäiset yöt menivät kuitenkin krh-suljetun komentosanojen päättämiseen toimistosta lainatusta ohjesäännöstä.

Kranaatinheitinkomppania oli sijoitettu parakkeihin, jotka oli pystytetty lähelle nykyistä kuntorataa, tien toiselle puolelle. Vieressä oli hiekkkenttä — on vieläkin —, joka sai heti nimekseen El Alamein. Kolme parakkia oli sijoitettu

U:n muotoon, päätysivulla sijaitsevassa parakissa oli komppanian toimisto.

Komppanian päällikkönä toimi nykyinen KarJP:n huoltopäällikkö, majuri — silloinen kapteeni — Aimo Pesonen. Komppanian muina upseereina olivat kapteeni Erkki Vaarname, nykyinen Joensuun kaupungin vss-päällikkö, sekä vänrikki, sittemmin kapteeni ja nyt »eläkevaari», Jussi Kallinen. Väapeli Kuittinen hoiteli komppanian äidin postia. Varusvarastolla yritettiin vaihtaa sopivampia varusesineitä ylikersantti Topi Tenhosen, nykyisen sotilasmestari evp:n ja KarJP:n Killan rahastonhoitajan kanssa.

Sota-ajan kokemusten jälkeen tuntui oudolta saada kak-

Parakkikylän pojat vapaa-ajan vietossa. Taustalla JR 3:n majoitusparakkeja Kontiorannassa nykyisen lämpökeskuksen mäellä.

si pukukertaa. Ns. kakkospuku oli meikäläisille tunnettu vain ohjesäännön sivuilta. Ulosmenopuvut olivat kuta-kuinkin siistit, niissä oli peräti kauluslaatatkin, mutta palveluspuvuista oli vaikea erottaa alkuperäistä kankaan väriä. Vanhan sananlaskun — kellä on paikka paikan päällä jne — olisi varusmiesten pitänyt olla rikkaita kuin krosokset. Kontiorannan heitinmiehiä kutsuivatkin paremmin pukeutuneet kaupunkivarustukuntien asevelvolliset myöhemmin kesällä Niinisalon ampumaleirillä kerjäläispojiksi.

Asuinparakit olivat kaksiosaisia. Kummassakin päässä oli pieni ryhmänjohtajien kämpppä. Ahkerasta lämmittämisestä huolimatta jäätyi saaveissa oleva juomavesi varsinkin yön aikana. Kesällä taas pöly tunkeutui seinänraoista sisään. Sisäpalveluksessa pitisi siis aika tavalla joustaa.

Mutta seinien ulkopuolella avautui harjoitusmaasto, jonka veroista senaikaisista varuskunnista oli vain harvoilla. Jussi Kalisen perässä pysyminen mäystinsiteillä ja kaiketi kirveellä veistetyillä hikilaudoilla vaati monta hangille valutettua hikipisaraa. Vaikka siviilissä vietetty väliäka olikin ollut lyhyt, olivat pääesikunnan herrat jo ennättäneet kopeleimaan ohjesääntöjä, joiden muutokset aiheuttivat tuon tuostakin pientä sekaannusta. Sivumennen sanoen: taisipa olla juuri tuona vuonna 1946, kun kenraali Nenosen uudet ampumaperusteet otettiin käyttöön. Ainakin me tutustuimme niihin kesällä Niinisalossa ensimmäisen kerran. Sama menetelmä näyttää olevan edelleenkin käytössä saadessani muutama vuosi sitten vilkaista tuliasematasoa KarJP:n harjoituksissa.

Jos oli varustilanne vaatimaton nykypäivään verrattuna, niin samaa on sanottava muonituksestakin. Muonitus-tilanne oli sodan jäljiltä myös siviilissä huolestuttava, niin että vähäkalorisiin annoksiin oli totuttu. Nykypäivän varusmiehet olisivat silloisten annosten takia ilmiäkapinassa!

Perunateatteri kuului vielä silloin viihdeohjelmaan. Arvovaltani oli kerran kovalla koetuksella, kun yritin saada vastaan purnaavaa ryhmääni sisälle kammottavasti löyhkäävään keittiöparakkiin pilaantuneita silakoita siivoamaan.

Ja kun keitossa poikkeuksellisesti oli hieman useampi sattuma koko rykmenttiä varten, sai keittiöväpeli aiheen kävellä syömämiesten keskellä parakissa edestakaisin ja julistaa tyytyväisenä:

— Jaa-a, pojat, eipä olekaan nyt pelkkää höytiäistä lautasilla. . .

Ruokalaparakki sijaitsi muuten suurin piirtein nykyisen

ruokalarakennuksen paikalla. Siitä rantaan päin — kuten nykyisinkin — oli sotilaskoti, tosin parakkiin sijoitettuna. Mutta oli senaikaisilla varusmiehillä sentään sellaista, jota nykyisillä lava-show-rientoihin tottuneilla ei Kontiorannassa ole. Meillä oli oma tanssilava varuskunnassa. Se sijaitsi nykyisen ruokalan ja sotilaskodin välimaastossa, ja ainakin juhannuksena 1946 siellä riipaisi haikea äänilevytango monen joensuulaistytön ja varusmiehen sydäntä.

Tanssihaluja saatiis tyydyttää myös Kontiolahden kirkolla, Kaltimossa ja tietenkin Joensuussa. Joensuuhun kulku oli nykyistä huomattavasti hankalampaa, sillä ainoan käyttökelpoisen kulkuyhteyden hoiti junakyyti. Joensuusta lähti juna Kontiomäelle klo 4 aikaan aamuyöstä, niin että jos ei onnistunut saattosuunnitelmissaan, sai värjötellä pakkasessa junanlähtöä odotella tanssiaisten jälkeen. Ilta-lomat oli anottava joka kerta erikseen ja yleensä ne myönnettiin kuuteen aamulla, jotta olisi ennätetty edellämainittuun junaan Joensuusta.

Liftaus oli tuohon aikaan tuntematonta, koska ei ollut paljon autojakaan. Matka varuskunnasta Kontiolahden asemalle ei kunnan jalkaväkimiehen jaloissa kuitenkaan paljon painanut ja taidettiinpa taivaltaa muutama kerta sopivan kyydin puuttuessa koko matka jalan Joensuusta Kontiorantaan.

Senaikaista sairaalaa ei mielellään käytetty lintsaupaikana. Koko hökötys pysyi pystyssä vain julman suurilla hirsillä pönkitettynä. Sitäpaitsi sairaalaparakki oli palaa eräänä pakkasyönä. Joviaalisti lääkintämajuri Helenius — kuuluisuus jo silloin — hoiteli kuitenkin hataraa valtakunraansa. Myöhemmin, ollessani jo lehtimiehenä Joensuussa, kehoitti evl. B. Suvantola julkisen sanan edustajia kirjoittamaan sairaalaparakista »niin hävyttömästi kuin ikinä osaatte.» Ehkäpä näiden kirjoitusten perusteella kansanedustajat alkoivat heltyä Kontiorannan rakentamiselle.

Olot ovat vakiintuneet noista vuosista. Nykyisin on kuitenkin syytä joskus muistutella mielin myös niitä aikoja, jolloin olosuhteet eivät olleet nykyistä luokkaa, jolloin oli tyydyttävä siihen mitä sattui olemaan. Monista vaatimuksista oli tingittävä, mutta tuskinpa koulutustaso häviäisi vertailussa nykyiselle. Kuten KarJP nykyisin, oli JR 3 joukko-osasto, johon kuuluminen saattoi hieman kohottaa puskakan rintaa. Niinisalon ampumaleirilläkin veimme toimintakilpailujen voitoista leijonanosan. Vaikka olimmekin niitä kerjäläispoikia. — V. K-o.

ENON KIRJA-, PAPERI- JA KEMIKALIO

Kaltimo — Uimaharju

HOTELLI KUOPIO

I lk. Hotelli-Ravintola, puh. 14 522

ERÄ-URHEILU

Joensuu, Niskakatu 11

VALIO

Joensuun konttori

HOTELLI-RAVINTOLA HOSPITSI
Kuopio puh. 14 501

Talvisodan jälkeisen Moskovan rauhan ehtoja, joita niitäkin oli jo pidetty musertavina. Huoli ja epävarmuus tulevaisuudesta oli niissä olosuhteissa täysin ymmärrettävää. Oli ryhdyttävä taistelemaan toista suurvaltaa, entistä aseveljeä vastaan. Porkkalan alue oli luovutettava venäläisten tukikohdaksi, minkä lisäksi heille oli annettava oikeus käyttää Suomen lentokenttiä. Suojeluskunta- ja Lotta Svärdjärjestöt oli lakkautettava, äärimmäinen oikeistopuolue IKL kiellettävä, kommunistinen puolue sen sijaan sallittava. Väli-rahansopimuksen ehtoihin sisältyi myös määräyksiä »sotaan syyllisten» ja »sotarikollisten» rankaisemisesta.

Huoleen tulevaisuudesta sekoittui kuitenkin syksyllä 1944 monen mielessä vakaa usko siihen, että suomalaisten perinteelliseen tapaan kaikki sopimukset tunnontarkasti ja vilpittömästi täyttäen tämä maa on jälleen astuva tasaveroisena kansakuntana toisten joukkoon.

Rakennustoimisto
Y. I. IMMONEN OY
Joensuu

KIISKISEN AUTO JA KONE OY
Joensuu, Pamilontie 17, puh. 82 361

**Kaikki
illat
peekoon
iltoja**

**HOTELLI
POHJOIS-KARJALA**
JOENSUU TORIKATU 20 Puh. 22821

KAIKKEA TALOUTEENNE

edukseenne

-kaupasta

— TAPAHTUMAPAIKKA —

Pikalounas klo 11.00 —
15.00 — 3:50. Tanssia joka
ilta — monipuolista
ohjelmaa.

Tulkaa viihtymään

KARELIA

KARJALAN TALON RAVINTOLA

Ilosaari Joensuu, puh. 23 273

**ATRIA-LENKKI, jokapäivän
lenkki**

LIHAKUNTA

